

Ανάγκη για νέο δόγμα

“Απαιτείται μια αναβαθμισμένη, ισχυρή Δασική Υπηρεσία, που θα συνδεθεί και πάλι με το φυσικό της αντικείμενο”

Χρήστος Ζερεφός

“Στο στάδιο της προετοιμασίας, μπορούν να αξιοποιηθούν δορυφόροι, drones και τεχνητή νοημοσύνη”

Φοίβη Κουντούρη

“Στις πυρκαγιές των δασών παίζουν πολύ μεγάλο ρόλο η μετεωρολογία και η σωστή ενημέρωση”

Κώστας Λαγουβάρδος

“Να διαχειριστούμε ορθά τον δασικό μας πλούτο, που τον έχουμε αφήσει τελείως και δεν τον εκμεταλλευόμαστε”

Ευθύμιος Λέκκας

“Στις ΗΠΑ γίνεται ευρεία χρήση ενός σχεδίου που προβλέπει την ελεγχόμενη απομείωση της καύσιμης ύλης”

Κώστας Σινοθάκης

της πολιτείας με τους επιστημονικούς φορείς είναι καταφανής, σε αυτό το πεδίο υπάρχει διαχρονική υστέρηση από το κράτος, που, πλέον, υπό το βάρος των συνθηκών της κλιματικής κρίσης, δεν επιτρέπεται».

Στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ) αξιοποιούνται δεδομένα περισσότερων από 800 επίγειων μετρητικών σταθμών του ΕΑΑ, αλλά και δεδομένα από πολλαπλούς δορυφόρους και παράγεται ένας πλούτος καινοτόμων υπηρεσιών και εργαλείων που είναι διαθέσιμα σε όποιον τον χρειάζεται. Ο Κ. Λαγουβάρδος σημειώνει: «Μπορούμε να βοηθήσουμε με υψηλής ανάλυσης και επιστημονικώς τεκμηριωμένους δείκτες επικινδυνότητας πυρκαγιάς. Υπήρχαν εργαλεία, όπως το σύστημα “Ιρις”, που κάνουν μια πρόγνωση για την εξέλιξη του μετώπου της πυρκαγιάς και έχουν να χρησιμοποιηθούν από την Πυροσβεστική Υπηρεσία εδώ και δύο χρόνια. Υπάρχει μια δυσκολία στο να χρησιμοποιηθούν τα μοντέρνα εργαλεία, τα οποία η επιστήμη προσφέρει και στο κομμάτι της πρόγνωσης των συνθηκών που σχετίζονται με τις δασικές πυρκαγιές».

Παράλληλα, τονίζει ότι δεν πρέπει η πολιτεία να μένει σε πρακτικές της περασμένης εικοσαετίας. «Στις πυρκαγιές των δασών παίζουν πολύ μεγάλο ρόλο η μετεωρολογία και η σωστή ενημέρωση. Η συνεργασία των αρμόδιων δημόσιων φορέων με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα θεωρείται επιτακτική. Δασολόγοι και μετεωρολόγοι πρέπει να δουλέψουν μαζί. Δεν μπορεί να αγνοεί ο ένας τον άλλον και η πολιτεία τους πάντες. Επίσης, οι περιφέρειες με τις ομάδες πολιτικής προστασίας και των εθελοντών πρέπει να έχουν άμεση πληροφόρηση, γιατί αυτοί οι άνθρωποι τοπικά έχουν καλύτερη γνώση του τι συμβαίνει», τονίζει ο διευθυντής Ερευνών του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

Αναφερόμενη στο εθνικό σχέδιο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των πυρκαγιών στη χώρα μας, η καθηγήτρια Οικονομικών και διευθύντρια του Εργαστηρίου Κοινωνικοοικονομικής και Περιβαλλοντικής Βιωσιμότητας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Φοίβη Κουντούρη**, τονίζει ότι θα πρέπει να διέρχεται από διάφορα στάδια, όπως πρόληψη, προετοιμασία, ανταπόκριση και αποκατάσταση.

«Όσον αφορά την πρόληψη, η Ελλάδα πρέπει να επενδύσει σημαντικά σε μια διπλή προσέγγιση: στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και στη μείωση του κινδύνου των πυρκαγιών. Αυτό περιλαμβάνει τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προστασία και αποκατάσταση των φυσικών μας οικοσυστημάτων, την προώθηση καθαρών ενεργειακών λύσεων και την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας», λέει ως επικεφαλής του ΑΕ4RIA (Alliance of Excellence for Research and Innovation on Aeirphoria), μιας πρωτοβουλίας που προωθεί τη συνεργασία μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων και φορέων του επιχειρηματικού και του πολιτικού κόσμου για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Ορθή διαχείριση

Αναπόσπαστο μέρος του σταδίου της πρόληψης των πυρκαγιών είναι, σύμφωνα με τη Φ. Κουντούρη, και η ανάγκη ορθής διαχείρισης των δασών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες. Ορισμένες αποτελεσματικές στρατηγικές είναι η τακτική απομάκρυνση πεσμένων δέντρων, το κλάδεμα χαμηλών κλαδιών ή ακόμα και η ελεγχόμενη καύση ξερών κλαδιών

που θα μπορούσαν να δράσουν ως καύσιμο, με ανεξέλεγκτες συνέπειες. Σε αυτό το στάδιο, είναι επίσης σημαντική και η ενεργή και ευαισθητοποίηση των πολιτών, ιδιαίτερα σε κοινόχρηστα που είναι κοντά σε δάση, ώστε να φροντίζουν για την καθαριότητα των χώρων σε μια ακτίνα περιμετρικά από την κατοικία ή την περιουσία τους.

«Στο στάδιο της προετοιμασίας, μπορούν να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της τεχνολογίας, όπως δορυφόροι, drones και τεχνητή νοημοσύνη, για την ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης με το που ξεσπάσει μια πυρκαγιά. Συνδυαστικά, είναι ζωτικής σημασίας οι πολίτες να είναι ενημερωμένοι και εκπαιδευμένοι για το πώς πρέπει να ενεργούν με το που εντοπίσουν μια πυρκαγιά στο ξεκίνημά της», τονίζει.

Το στάδιο της ανταπόκρισης πρέπει να περιλαμβάνει τη δημιουργία και την υποστήριξη τοπικών εθελοντικών ομάδων πυρόσβεσης, που θα είναι καλά εξοπλισμένες και εκπαιδευμένες να συνεργάζονται αποτελεσματικά με τους επαγγελματίες πυροσβέστες. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρώπη έχει δημιουργήσει τον μηχανισμό rescEU για την προστασία των πολιτών από καταστροφές και έκτακτους κινδύνους, με σκοπό να ενισχύσει την Πολιτική Προστασία της χώρας που πλήττεται, όταν ο κίνδυνος υπερβαίνει τις δυνατότητές της. Η αποκατάσταση μετά από μια μεγάλη πυρκαγιά είναι επίσης πολύ σημαντικό μέρος της στρατηγικής.

Στο πλαίσιο αυτό, «η πολιτεία θα πρέπει να αναζητεί υποστήριξη από ειδικούς, όπως είναι το Global Climate Hub του Δικτύου Λύσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης (UN SDSN) που διευθύνω, και να συνεργάζεται για την ανάπτυξη ενδεδειγμένων λύσεων. Η αντιμετώπιση της κρίσης των πυρκαγιών, όπως και πολλών άλλων κρίσεων, δεν είναι κάτι που μπορεί να αντιμετωπιστεί μεμονωμένα και αποσπασματικά, αλλά με διεθνή συνεργασία και ολιστικά. Η προσπάθεια που γίνεται από το Global Climate Hub αφορά την παροχή επιστημονικά τεκμηριωμένων συστάσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και των συνεπειών της και την εφαρμογή συγκεκριμένων σχεδίων δράσης για κάθε χώρα. Χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα δεδομένων, γνώσης και τεχνολογίας που παρέχονται από ειδικούς σε διάφορα πεδία, στο Global Climate Hub σχεδιάζουμε λεπτομερή μονοπάτια για τον μετριασμό του κινδύνου από την κλιματική αλλαγή και την αύξηση της ανθεκτικότητας των χωρών έναντι φαινομένων που περιλαμβάνουν και τις δασικές πυρκαγιές», υπογραμμίζει η διακεκριμένη επιστήμονας.

